

Digitaliseringsstyrelsen

Sendt til: ka-hevi@digst.dk med kopi til markie@digst.dk

Vesterbrogade 32
1620 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Dato 28. november 2024

Høringssvar over Lov om supplerende bestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om kunstig intelligens (AI-forordningen)

Dok.nr. D-2024-048066

Danske Advokater takker for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende udkastet til forslag til *Lov om supplerende bestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om kunstig intelligens (AI-forordningen)* ("Lovforslaget").

Danske Advokater har nedenstående bemærkninger, som er udarbejdet med bidrag fra Foreningen Danske IT-advokater, som fungerer som Danske Advokaters fagudvalg for it-ret, og fra Danske Advokaters fagudvalg for persondatabeskyttelse.

Danske Advokater anerkender regeringens indsats for at implementere den nationale ramme for håndhævelse og administration af AI-forordningen med henblik på at sikre en ansvarlig og balanceret anvendelse af kunstig intelligens i Danmark uden unødigt at hæmme den teknologiske udvikling til gavn for det danske samfund, men finder det nødvendigt at påpege enkelte forhold, som kan skabe usikkerhed for de aktører, der bliver underlagt reglerne i AI-forordningen og Lovforslaget.

Vi ønsker i dette høringssvar at fremhæve centrale forhold, som vi henstiller til tages op til fornyet overvejelse, herunder vedrørende udpegning af de kompetente myndigheder og fordelingen af ansvarsområder og rettigheder mellem disse.

Målet med dette høringssvar er at bidrage konstruktivt til udformning af en regulering, der understøtter både de samfundsmæssige og teknologiske muligheder, som kunstig intelligens tilbyder, samtidig med at potentielle risici håndteres på en effektiv og proportional måde.

Vi fokuserer særligt på administrationen og håndhævelsen af reguleringen, og vi opfordrer til en åben dialog om, hvordan lovgivningen bedst understøtter danske behov og værdier inden for rammerne af forordningen.

Med dette afsæt vil vi nedenfor uddybe vores synspunkter og anbefalinger.

Observationer

Overholdelsen af forordningen om kunstig intelligens ("AI-forordningen") skal påses af de nationale kompetente myndigheder, herunder særligt de myndigheder der

udpeges som markedsovervågningsmyndigheder. Digitaliseringsstyrelsen og Datatilsynet er i lovforslaget begge udpeget som markedsovervågningsmyndighed.

Markedsovervågningsmyndigheder kan afkræve aktører, herunder udbydere, idriftsættere, importører, distributører og producenter af produkter, omfattet af forordningen om kunstig intelligens alle oplysninger til brug for myndighedens virksomhed og kan kræve at få adgang til alle aktørens erhvervsmæssige lokaliteter samt foretage tekniske undersøgelser for at kunne påse overholdelse af AI-forordningen og tilhørende dansk lovgivning. Adgang kan kræves uden retskendelse, og politiet skal bistå markedsovervågningsmyndigheden.

Digitaliseringsstyrelsen fastsætter regler for Datatilsynets udstedelse af påbud og forbud i forhold til forordningen om kunstig intelligens. Både Digitaliseringsstyrelsen og Datatilsynet kan efter forhandling med justitsministeren blive bemyndiget til at udstede bødeforlæg indenfor myndighedens område.

Bemærkninger til Lovforslaget

Kompetenceområde

Udpegningen af Digitaliseringsstyrelsen og Datatilsynet som markedsovervågningsmyndigheder rejser spørgsmålet om afgrænsningen mellem de to myndigheders kompetenceområde i forhold til at påse aktørers overholdelse af forordningen.

Der har hersket usikkerhed herom hen over sommeren 2024, som det bl.a. fremgår af Digitaliserings- og Ligestillingsministerens svar af 20. juni 2024 på spm. 181 fra Folketingets Udvalg for Digitalisering og It.

Der er fortsat risiko for, at de to myndigheder vil have og kunne tiltage sig bemyndigelse indenfor samme område.

Dette gælder uanset, at Digitaliseringsstyrelsen er udpeget som bemyndigende myndighed og centralt kontaktpunkt i henhold til forordningen.

Det er uklart, om Datatilsynet i sin rolle som markedsovervågningsmyndighed alene skal påse forhold direkte knyttet til behandling af personoplysninger, f.eks. overholdelse af kravene i AI-forordningens artikel 10, eller om Datatilsynet vil have en bredere rolle.

Vi anbefaler, at markedsovervågnings-myndighedernes roller og ansvarsområder – og dermed påtalebeføjelser og rettigheder overfor aktører underlagt forordningen – fastlægges tydeligt i Lovforslaget.

Udpegningen af to myndigheder som markedsovervågningsmyndigheder medfører tillige risiko for, at myndighederne udvikler forskellige standarder og praksis for overholdelse af AI-forordningen indenfor samme forhold. Vi anbefaler, at Lovforslaget tilføjes regler om koordination mellem myndighederne.

Kompetencer og ressourcer

Det fremgår af § 3 i Lovforslaget, at de nationale kompetente myndigheder udfører deres opgaver og udøver deres beføjelser efter forordningen om kunstig intelligens, denne lov og regler udstedt i medfør heraf i fuld uafhængighed af politisk eller anden udefrakommende indblanding og uden at søge eller modtage instrukser fra

regeringen eller nogen offentlig eller privat enhed i henhold til artikel 70, stk. 1, 2. pkt., i forordningen om kunstig intelligens.

Digitaliseringsstyrelsen udøver - modsat Datatilsynet¹ - imidlertid ikke sine funktioner i fuld uafhængighed. Vi anbefaler, at uafhængigheden tilvejebringes ved at organiseringen af Digitaliseringsstyrelsen ændres, således at den svarer til organiseringen af Datatilsynet.

De udpegede nationale kompetente myndigheder skal besidde de nødvendige faglige kompetencer og ressourcer til at påtage sig opgaven. Vi henviser i den forbindelse til AI-forordningens artikel 70, stk. 3:

"De nationale kompetente myndigheder skal navnlig råde over et tilstrækkeligt antal medarbejdere på fast basis, hvis kompetencer og ekspertise spænder over en indgående forståelse af AI-teknologier, data og databehandling, beskyttelse af personoplysninger, cybersikkerhed, grundlæggende rettigheder, sundheds- og sikkerhedsrisici og viden om gældende standarder og retlige krav. Medlemsstaterne skal årligt vurdere og om nødvendigt ajourføre de kompetence- og ressourcebehov, der er omhandlet i dette stykke."

Der vil sandsynligvis være behov for at supplere myndighedernes eksisterende kompetencer, herunder ved ansættelse af medarbejdere med ekspertise i AI og med praktisk erfaring på området. Derudover bør det overvejes at indskrive direkte i Lovforslagets § 2, at der årligt skal foretages en revurdering af tilstrækkeligheden af kompetencer og ressourcer hos de udpegede markedsovervågningsmyndigheder.

Vi bemærker i den forbindelse, at regeringen lægger op til at beskære Datatilsynets årsværk fra 77 i 2022 til 67 i 2028.

Tilsyn uden retskendelse

Vi bemærker, at markedsovervågningsmyndigheden selv skal vurdere, om et forhold hører under myndighedens kompetence og samtidig er berettiget til - uden retskendelse - at få adgang til aktørers lokationer med henblik på at påse overholdelse af forordningen, Lovforslaget eller regler udstedt i medfør deraf.

Adgang uden retskendelse er meget indgribende. Vi anbefaler derfor, at justitsministeren sikrer de rammer for brugen af adgang uden retskendelse, der bedst muligt værner aktørernes retssikkerhed, herunder fuld klarhed om bemyndigelsen af de nationale kompetente myndigheder i Lovforslaget.

Det fremgår af Lovforslagets § 6, stk. 4, at:

"Politiet yder om nødvendigt bistand til kontrollens gennemførelse. Digitaliseringsstyrelsen eller Datatilsynet kan efter forhandling med justitsministeren inden for sit område fastsætte regler herom".

Det fremgår i tilknytning hertil i pkt. 2.3.3 i de almindelige bemærkninger, at:

"Det foreslås herudover, at der, efter forhandling med justitsministeren, kan fastsættes regler om, at politiet om nødvendigt yder bistand til kontrollens gennemførelse."

Vi anbefaler, at det pågældende afsnit i pkt. 2.3.3 præciseres således, at det fremgår, at der efter forhandling med justitsministeren kan fastsættes nærmere regler om

¹ Databeskyttelseslovens § 27, stk. 1

politiets bistand til kontrollens gennemførelse. Dette vil svare til de specielle bemærkninger til Lovforslagets § 6, stk. 4, 2. pkt.

Afsluttende bemærkninger

Vi står til rådighed for spørgsmål og dialog.

Med venlig hilsen

Charlotte Hvid Olavsgaard
Juridisk konsulent
cho@danskeadvokater.dk